

ISTORIA HUNNILORU.

(Dupa mai multi Autori.)

Hunnii — dupo cum scrie D. de Guignes, carele infirmatiunile sale si-li-o luatu chiaru din litteratur'a chinea*) in Chin'a fura cunoscuti mai multu decat cu 2000 inante de nascerea lui Christu. Ei locuau langa frontier'a nordica a Chinei pe unu terenu de pamentu de 500 miluri; dela Occidente spre Oriente pen' la Tartarii Mantchewschici; si dela nordu spre sud (amedi) trei miluri pen' la Tibetu si pen' la grandiosii muri chinesi.

Hunnii avau o cautatura cruda si infioratoria; se nutrau cu radecini crude si cu carne de calu; ratacu cu ordele loru preste munti si pre'n paduri incocce si incolu; familiile loru si-le duciu cu carulu dupo sine; mai totu-deanna erau calari si nece odata nu se luptau ca pedestri; avau o desteritate mare de a trage cu arculu inco si fugindu; nu sciiau despre nece un'a lege de casatoria; nu cunoscu alt'a virtute decat eroismulu celu neinspaimantaveru si rar'a fidelitate in tinerea promisiuniloru sale; faciu ne'ncetate excursiuni in teritoriulu veciniloru sei; cu mare pofta se incercau a cuceri de acelu felu de provincii, care dela natura se fie mai favorite, de catu desiertele loru. Imperatii chinesi voindu a se asecura de incursiunile loru s'au intaritu cu muri camu de 400 m. inalti. — Pescurtu, Hunnii fura produsulu celu mai infioratoriu al' Tartariei — nascuti — dupo cum dice Iornande Episcopulu si istoriculu goticu de'n amestecarea cu spiritele cele necurate.

Intre Hunni se produsera resbelle interne; Hunnii nordici fiind invinsi fugira in tienaturile

cele apusene. Multe orde se intrunira in tienutulu Siberiei. Dupo ce de alte popore vagabunde, care nevalira in Tartari'a apusena, s'ar' fi respinsu, trecura Fl. Volga si atacara pe Alani, cari locuau langa Palus Maeotis (acum Marea azorica). Acestia intocma ca si Hunnii duciu o vietia nomadica; avau datini forte selbatice: pe enemicii sei, dupoce iucidu, i belu, si de'n pelea loru, carea de'nperuna cu capulu o tragiu de pe corpu si-gatu pentru cai asternuturi de sei. Se respandira unii de'ncocce, altii de'n colo de fl. Don. Tienutulu celu mare de'ntre fl. Don si Volga se coprinse apoi de Hunni; inse acestia nu remasera indelungu tempu acolo.

Insetati dupo cucerinti noue trecura preste fl. Don; pe Alani si pe barbarii de'n vecinatate parte i-au taietu, parte i-au astrinsu a se alia cu densii. Dup'aceea pe Ostgoti i-alungara preste Borystene si Dniestru. Pe Vestgoti inco i-atacara si i-stremtorira la Dunare.

Gotii, a carora Regi si-estinsera cucerintiele dela Danubiu pen' la marea Baltica, primindu scire despre intrarea Hunniloru se infricara; de orace ei pe acestia si-intipueu ca pe nescari monstree, cari au venitu ca se inghitia omeni. Pentru aceea de frica se vediura nevoiti asi-parasi tienutulu dela Danubiu, lassandulu prada Hunniloru. (Intrarea acestora in Dacia Traiana se pune a se fi intemplatu in a 376, sub Duc'a loru Balamberu). — Mai 200,000 Vestgoti se allara pe acestu tempu langa malulu stengu al' Danubiului. Ei se rugara de Romani, ca se le conceda a trece Danubiulu si se-i primisca in Imperiulu loru, apromitinduse, ca voru aperi cu sangele loru Imperiulu, in contra tuturoru atacuriloru, ce s'ar' face de'n partea enemiloru. Spre acestu scopu si tramisera legati la Imperatorele Orientelui, Valente. (carele a domni

*) Milot pag. 98—99, Tom. IV.

364—378). Acesta lingusinduse de cugetulu de a fi domnulu unei natiuni bellicose si ne aducandusi aminte, ca acesti subditi potu se-i devina cu tempu enemicii cei mai periculosi, i-a primitu in Imperiu, si li-a asemnatu pentru locuintia si nutritie pamentu in Traci'a in 376; totusi sub conditiunea, cá inainte de ce ar' pasi preste Danubiin se depuna tóte armele. Inse Romanii acum mai mare grijia avéu de ai despoia de avere, de catu ale luá armele. Vestgotii vediendu poft'a de dobenda a domniloru sei, erau mai bucurosi a-i multiumi cu alte sacrificii decatú a si estradá armele.

Nu multu dup' aceea rugara si Ostgotii pe Valente, cá se i-primésca in Imperiu; inse elu acum aducandusi aminte ca astfelin de ospeti potu se-i fie spre periculu, nu vrú a-i primi.

Cumca Vestgotii au devenitu in fapta periculosi pentru Romani s'au vediutu destulu de chiaru de'n intemparile dup' aceea armate. Ei adeca cu ocasiunea unei fóméti fiindu de Lupiciniu Comitele Traciei impiedecati intru procurarea mediloceloru devuincioase spre nutritie, s'au resculatu, si la Adrianopolu in 378 au reputatu o stralucita viftoria asupra lui Valente, carele aici si — si aflá mortea. La acést'a resculare luare si Hunii parte fiindu invitati de Vestgoti.

Pre candu a imparatitu Arcadiu (395—408) fiulu celu mai mare alui Theodosiu, Rufinu tutorele aceluia, voindu parte a impiedecá intrependerile rivalului seu Stilicone, tutorele Occidentelui, parte a se face ne'ncungiuraveru pentru Arcadiu, invita in secretu pe Hunni, cá se intre in Imperiu. Acestia au si trecutú fl. Don, au descensu muntii Caucasului, si au predatu Armeni'a, Cappadochi'a, Cilici'a si Syri'a.

Pe tempulu lui Theodosiu II (408—450) Impatorele Orientelui, Hunii populu celu mai infioratoriu intre toti populii barbari, facura noue incursiuni in Imperiulu romanu. Ei fura sub conducea fratiloru Bleda*) (dela a. 434—444) si Attil'a (dela a. 434—453), carele se numea sbiculu lui Dumnezeu; ambii asemene la cautatura si in privint'a eroismului rivali. Pe Theodosiu II lu astrinsera la o pace rusinosa, pre'n care elu se

oblega a plati pe totu anulu 700 ponti auri, si deodata a nu prestá ajutoriu la enemicii Hunniloru. Dupo acést'a pace ambii frati se estinsera cu incursiunile sale cele depradatore in Tartari'a pen' la confiniile Chinei. Dup' aceea mai sumeti se re'ntorsera éra in Europ'a; incepura asi-bate jocu de Romani, si cautau pretestu cá se franga pacea incheiéta cu densii; trecura Danubiulu; predara Mesia superioare; strabatura pen' la cetatea Naissu si intrara in Traci'a; lassara dupo sene urme triste pe totu loculu, pe unde ajunsera: Cetati ruinate; gramadi de cadavre. Unu altu tractatu, ce lu inchiéséra acum cu Romani numai pe catuva tempu le putú astemperá setea de sange.

Precatu fú Attil'a de priceputu si poftitoriu de onore; pre atatu fú elu si de astutu cá barbatu de Statu. Totusi pre langa totu foculu curagiului fú in tréb'a sa unu belliduce intielleptu. Voindu a domni numai singuru in 444 ucise pre fratele seu Bleda de'n cauza, cum se dice, ca ar' fi trecutú preste sfer'a lucrarei siesi incredintiate. Acum Attil'a si estinse domni'a preste unu tienutu vastu de pamentu: pe de o parte pen' la marea Baltic'a; pe de alt'a la marea Indica. Chinesii inco tramisera legati spre asi areta devotamentulu. Pe Romani i-amerintiá cu apunere totale. — Attil'a ce e dreptu fú unu principe far' de Religiuine; totusi sciú elu pré bine a se folosi de superstitiunea populului. Elu dicea cumca in unu modu miraveru ar' fi aflatu gladiulu lui Marte, acel'a, pe care Scytii mai na'nte lu adorasera, ca pe un'a icona a Zeitatiei loru. De aici populu si soldatii erau de credint'a, cumca Attil'a tote intrependerile le face indemnatu si condusu de Zeulu resboiului. Acést'a pe soldati i-animá si i-facea mai bravi si mai crudeli. (Va urma.)

SENTINTIE SI CUGETARI.

Tristatiunea usiora este vorbitóre; intristarea grea este muta. Seneca.

Prietinia este darulu celu mai sfantu; Ddiu nu ne a potutu darui cu nimicu mai sfantu: aceeași da unu deresu bucuriiloru si alina ori ce durere; ear unu prietinu póte avea oricine care scie insusi elu ce insémna a fi prietinu. Tiedge.

Celu care iubesco, si tace, si se lipsesco, si móre, acela móre ca martiru. Mohamed.

*) Dupo Prosperu istoricu gallicu: Buda; dupo Priscu ritorulu scriitoriu byzantinu: Bledas; dupo Iornande, Paulu Diaconulu si mai multi: Bleda si Bleda.

OBSERVATIUNI STATISTICĀE

despre cultivatiunea pamantului Europei.

Че мѣлоче аѣ адоперат Стателе европене пентрѣ инaintарea индустрией мануфактриче?
(Urmare.)

VI. Ин зпеле цери гзверниеле ши сочиетъциеле привате даѣ премие мануфакторилор челор маѣ distincti, каиѣ, medalie, лъздѣторѣ, днкъ ши ordinи кавалерешти. Ин Енглѣтера, Франчѣа, Белдѣй, Данимарка, Австриа, Првсѣа сѣнт мѣлте есемпле де сочиетъци де ачесте привате каре-ши пропѣн де а премѣа не инвенторѣи о перфекциѣнторѣи машинелор, днкъ ле даѣ ши мѣлоче печесарѣ ле фачереа спереминтелор.

VII. Чеа маѣ таре парте а Стателор Европей, ин спечѣе Франчѣа, Англѣа, Австриа, Првсѣа, Белдѣйа фндарѣ ставереминте де инведътѣрѣ пентрѣ арциеле индустриалѣ, прекъм сѣнт: скѣлеле де арци ши местерѣи, скѣлеле де механикъ ши кешѣ аплекать ла арци, скѣлеле де технолоциѣ, инстѣтѣтеле политекниче. Интре атѣлте инстѣтѣциѣи ал кърор скоп есте а зпѣ шѣициа кѣ прантека, челе маѣ репѣмѣте сѣнт ин Европа инстѣтѣтеле политекниче дѣн Парѣи ши дѣн Виена. Ин инстѣтѣтеле ачесте се консервѣ моделе дѣн тѣте машинеле челе маѣ импортанци, ши прип ачѣста ле креште фолосѣа кѣ агѣт маѣ таре.

VIII. Ка съ се indemne оменѣи ши маѣ таре, ши съ айе окъж зне де а инведа зпѣ дела арци днкъ ши маѣ мѣлт с'а интродѣс маѣ ин тѣте Стателе Европей еспѣсечѣзнеа продѣнтелор индустриалѣ пѣта ачелорѣ пѣчѣзналѣ о ши ачелор стрѣине. Еспѣсечѣзнеа аста аша се фаче, кѣ ин зпеле тимизрѣ але апѣлѣи ин зрѣиле капиталѣ, о ши интр'алте центре маѣ импорате се пѣн интр'ан лок апѣмѣт ла ведереа тѣтѣрор тѣте продѣнтеле зпѣи рат, о але маѣ мѣлтор ратѣрѣ де индустриѣ; интр'ан лок се аратъ п. е. пѣта продѣнтеле индустрией агрѣколе, интр'алтѣа мануфактѣреле, интр'алтѣа продѣнтеле нѣлтѣрѣи, скѣлтѣрѣи ши аша маѣ инколо; аичѣ се адѣнъ аноѣ дорѣторѣи де а ведеа лѣкрѣрѣ де индустриѣ ши де арте, ле привеск, се мѣрѣ ши инвѣдѣ; агрѣкѣлторѣйа веде пѣште вѣте ингрѣшатѣ дѣнъ арте ши интрѣвѣ де модѣрѣа кѣм с'аѣ пѣтѣтѣ фаче ачесте мѣнѣнѣи фѣрешти, инвѣдѣ ши се инчѣркѣ а фаче асемене, сѣѣ ши маѣ вѣне; веде зп пѣлѣгѣ маѣ зпѣ, о машинѣ де имѣлтѣи п. а. ле компѣрѣ, ши-ле фаче, ши ле фолосеште кѣ до-вѣндѣ. Асемѣне инвѣдѣ ши месгерѣи, мануфактѣ-

рарѣи, артистѣи. Кѣ ачест мѣллок се дешѣгѣнтѣ емѣлѣчѣзнеа, се проведѣ оноеѣи ши интереслѣи фабрикѣторилор челор маѣ distincti, ши се лѣдеште че ѣ маѣ зпѣ. — Еспѣсечѣзниеле ачесте кѣ агѣт респѣндѣ маѣ вѣне скопѣлѣи кѣ кѣт сѣнт маѣ зпѣ-версалѣ, маѣ де мѣлте ратѣрѣ де индустриѣ. Челе маѣ фѣтѣсе еспѣсечѣзнѣи се фак ин Лондра, Парѣи, Виена, Тѣрѣнѣ, Мѣланѣ, Петѣрѣвѣргѣи ш. а. Дѣнѣче с'а фѣкѣт еспѣсечѣзнеа чеа зпѣверсалѣ ин Лондра, еспѣсечѣзниеле вор девѣнѣи ординарѣ претѣинде. Ин зпеле Стате сѣнт ши еспѣсечѣзнѣи перманенци де зпеле ратѣрѣ де индустриѣ пѣчѣзнале. Пе сате с'ар пѣтѣа фаче еспѣсечѣзниеле индустрией агрѣколе ин серѣвѣторѣиле агрономѣе.

IX. Индустриа мануфактриче пѣ пѣте просперѣа ин мѣлте локѣрѣ, пентрѣкѣ месгерѣи сѣнт сѣрѣчѣи, пѣ-ши потѣ кѣштѣга матерѣеле приме, о пѣ-ши потѣ вѣнде продѣнтеле. Ка съ импѣлескѣ лѣнселе ачесте, ин зпеле Стате с'аѣ редѣкат сочиетъциѣи привате, каре даѣ матерѣеле приме месгерѣилор кѣ прѣдѣзрѣи moderate ши проведѣ ка съ-ши пѣгѣ вѣнде продѣнтеле индустрией сале. Ин Англѣа сѣнт пѣдѣе, знде мануфактѣреле афѣл тречере тотдеазна.

X. Ин темизрѣиле маѣ дѣн зрѣтѣ фѣ ажѣгѣать индустриа мануфактриче ин ценере ши кѣ аалте мѣл-лѣче, аша с'а маѣ индрѣнтат, с'а мѣлорат мѣлѣ сортеа чеа трѣстѣ а мануфактѣрелор, с'а дѣтерминат пѣтерѣа ѳрелор пентрѣ лѣкрѣторѣи, маѣ алес пентрѣ рѣнѣчѣи карѣ лѣкрѣ ин фавриче, кѣ се гѣрѣо-вѣск ши се стѣнгѣ де мѣчѣ ин фавричеле знде пѣ ле даѣ репѣвѣса чѣл печесарѣи, ши-ѣ окъпѣ преа ин-тинѣкѣ кѣ лѣкрѣ фавриканѣи чѣи тѣрѣноши; с'аѣ мѣлорат ин мѣлте локѣрѣ локѣинѣделе лѣкрѣторѣилор; с'аѣ редѣкат ин мѣлте локѣрѣ касѣ де крѣдат ши де ажѣторѣи импрѣмѣт; с'аѣ скѣзѣт прѣдѣзрѣиле мѣл-лѣчелор вѣдѣеѣ, ин зрѣтареа агрѣкѣлѣтѣрѣи инaintате; с'аѣ имѣлѣит ши с'аѣ инлеснѣг мѣллѣчеле де компѣ-нѣкѣчѣзне, ши маѣ прѣсѣс де тѣте с'аѣ реформат лѣциеле тарѣфелор доганалѣ.

Спѣчѣарминте ачестѣ мѣллок дѣн зрѣтѣ авѣ лок ин Британѣа таре, ачи лѣндарѣ систѣма чеа протѣнтѣрѣи ши дѣдѣрѣ лѣвертате ценераре а адѣче вѣкѣте стрѣине дѣн тѣте пѣрѣциеле лѣмѣи; индустриа вѣританѣкѣ пѣ се рѣстрѣице маѣ мѣлѣ пѣта интре марѣциеле ши продѣнѣчѣзнеа Британѣей. Продѣнѣчѣзнеа вѣританѣкѣ импѣдека маѣ пѣинте крештереа попорѣ-чѣзней, ши фѣиндѣкѣ ерѣѣ скѣтпѣе мѣллѣчеле вѣдѣи, се скѣтпѣиѣѣ ши мѣрѣиле, ши прип ачѣста лѣ се им-пѣциа тречереа ши консѣтѣл.

Манѡфактуре де инѡ ши де кѡнепъ.

Манѡфактуреле де инѡ ши де кѡнепъ свнт челе маї де фрънте интре челе че-шиї їес матерїеле прїме дїн ретнѡл веѡетаверѡ, сѡї ал пѡжтелор.

Ин Ѣрманїа свнт челе маї мѡлте машїне де торсѡ инѡ ши кѡнепъ, даѡ торѡї нѡ пѡмаї манѡфактурелор Ѣрмане, ма ши челор дїн Елвекїа, Оланда, Франчїа, Енглїтера. Акѡм инсе ґ мѡлт маї мїкѡ еспъртѡчїзнеа инѡлї ши а кѡнепѡї дїн Ѣрманїа ин Енглїтера, фїїндѡ дела а. 1815 инкоче Англїї аѡ инченѡт а лѡдї пѡнза де вѡтѡак, ши аша де атѡнчї а скѡзѡт таре всѡл пѡнзеї де инѡ.

Спемѡ (спертѡ) се адѡче маї мѡлтѡ дїн Белдїї, апої дїн Скодїа, Франчїа, ши дїн маї мѡлте пѡрдї але Ѣрманїеї, Сїлезїа, Боетїа, Австрїа свїерїоре, Сасонїа. Ынеле дїн ачесте ѡерї аѡ фѡкѡт инѡлѡчїзне, кѡ каре аѡ дескредїтат манѡфактуреле кѡ дамѡл пѡлїкѡлї.

Пѡнзѡ маї мѡлтѡ де инѡ ши кѡнепѡ фак ин Ѣрманїа, апої ин Ирландїа, Скодїа де т. зї ши де т. нопте, Франчїа, Елвекїа, Рѡсїа, Полонїа, Галїдїа. Чеа маї вѡнѡ ґ чеа дїн Белдїї, Франчїа де т. нопте, Елвекїа ши дїн вѡеле пѡрдї але Ѣрманїеї. Де спечїале вѡнѡтате ґ кѡнепа де Оланда, Енглїтера, Франчїа, Італїа, Елвекїа, Франчїа, маї мѡлт дѡкѡ Оланда авѡрѡ ин тѡмп инделѡнѡт чеа маї таре довѡндѡ дїн фаврїкѡчїзнеа кѡнепїї. Англїа епсашї кѡтпѡра хѡртїа чеа маї фїпѡ дела оландезї ши Фрѡнчї пѡлѡ ин тѡмпнїрїе честе дїн вртѡ, ма апої фаврїчеле вртїанїче фечерѡ прогресе атѡт де рапезї ин кѡт акѡм аѡ хѡртїѡ де еспѡртат. Ин Рѡсїа се фаврїкѡ хѡртїѡ пѡдїпѡ; ин Ѣрманїа форте мѡлтѡ, пентрѡкѡ немѡдїї скрїѡ мѡлт ши копсѡтѡ мѡлтѡ хѡртїѡ, ма хѡртїа немѡдѡскѡ ґ маї реа де кѡт чеа де Оланда, Франчїа ши алте ѡерї. Дїн кѡнепѡ фак маї кѡ сѡтѡ лѡкрѡрї грбсе, родїврї, фѡнїї, пѡнзѡ пентрѡ таре. Комерчїѡл чел маї естїнсѡ кѡ фѡнїї ши пѡнзѡ пентрѡ пѡї лѡ фаче Рѡсїа, апої Оланда.

Манѡфактуре де Вѡтѡак.

Ин ачест рат се десгїнѡе Енглїтера, Франчїа, Елвекїа ши вѡеле пѡрдї але Ѣрманїеї. Ин Енглїтера дела 1830 се импортѡ нѡ анѡ кам кѡте 160,000,000 лївре тарї де вѡтѡак, дїн каре се фак манѡфактурї де валоре де 54,000,000 л. стерлїне. Де атѡнчї инкоче нѡма ин Англїа ши Ирландїа сїпгѡрѡ лѡкрѡ 35,000 де теларї ла десѡтѡ де пѡнзѡ де вѡтѡак, дїн контрѡ Франчїа, Ѣрманїа, Італїа, Іспанїа, Рѡсїа. Скандїнавїа ла оламѡ нѡ авѡѡ маї

мѡлдї де 15,000. Ин тѡмпнїрїе повїсїте аѡ крескѡт таре ин Енглїтера ши манѡфактуреле де вѡтѡак, кѡ тбте кѡ ачѡстѡ индѡстрїѡ а їаїнтат мѡлт ши ин Стателе Ынїте амерїанѡе, ма ин челеламте пѡрдї але контенїтелѡї Европѡї аѡ скѡзѡт маї мѡлте ратѡрї де индѡстрїѡ манѡфактурїче, ши ин месѡра аста апої тот маї креск манѡфактуреле Енглїтерѡї.

Фаврїче де тѡѡак.

Кѡлїтѡчїзнеа ши фаврїкѡчїзнеа тѡѡакѡлї ґ свѡзѡт маї ин тбте Стателе дїн Еуропа ла леѡї партїкѡларї, ши вїндереа тѡѡакѡлї ґ регалїѡ маї ин тбтѡ Еуропа; ин вѡеле ѡерї але Ѣрманїеї нѡ ґ опрїтѡ вїндереа тѡѡакѡлї, ма кѡлїтѡторїї ши вѡнзѡторїї де тѡѡак пѡлѡтеск о dare авѡтїѡт. Фїїндѡ вїндереа тѡѡакѡлї регалїѡ, фаврїкѡчїзнеа лѡї ґ де о импортандѡ партїкѡларе. Фаврїчеле челе маї инсепнате де тѡѡак ле аре Спанїа, Енглїтера ши Австрїа, аре ши Белдїїл, Оланда, Франчїа, Прѡсїа, ма нѡ свнт де атѡта импортандѡ ши фолосѡ ка челе маї депаїнте. Де пѡдїпѡ инсепнѡтате свнт челе дїн Данемарка, Свекїа, Рѡсїа. Матерїа прїѡтѡ о дѡ чеа маї таре парте Амерїка; ин Еуропа Іспанїа, Тѡрчїа, Ынѡвїрїа, Ардѡлѡл, Галїдїа, Ѣрманїа, Рѡсїа. Чел маї вѡнѡ тѡѡак дѡ Тѡрчїа, Іспанїа, Ынѡвїрїа.

Фаврїче ши рафїнѡрїѡ де зѡхарѡ.

Челе маї мѡлте ши маї вѡне рафїнѡрїї де зѡхарѡ се аѡлѡ дѡкѡ пѡлѡ акѡм ин Ѣрманїа (маї алес ин Амѡвѡргѡ) апої ин Оланда, ин Енглїтера, ма ин Оланда ши ин Амѡвѡргѡ аѡ сѡферїт мѡлт фбрте дїн кавѡт трекѡтелор евенемїнте полїтїче, апої ши пентрѡкѡ креште пѡїнчетат рївалїтатеа пѡчїзнїлор ин тбте ратѡрїе де индѡстрїѡ.

Ынѡѡ ѡерїе инсепнате челе маї потаверї рафїнѡрїї свнт ин Іспанїа, Франчїа, Данемарка, Свекїа, Прѡсїа, Рѡсїа. Свнт ши ин Італїа ин Медїоланѡ, Венекїа, Анкона ши аїреа.

Кѡнд ера опрїт комерчїѡл тарїтїм свнт Наполеоне чел таре, с'аѡ сгѡдїат мѡлте гѡвернїе а свплїнї лїнса зѡхарѡлї де колонїї кѡ алте продѡпте европене, скотеаѡ зѡхарѡ дїн стрѡвѡрї, пере, прѡне, тере, ма сїречїармїнте дїн панї. Акѡм де вѡнд с'а лїберат комерчїѡл тарїтїм, нѡма дѡхарѡл дїн панї поте ста фадѡ кѡ чел де колонїї. Препѡрѡчїзнеа естѡїелїѡ де зѡхарѡ а фѡкѡт маї тарї прогресе декѡт орїзнде ин Франчїа ши Ѣрманїа. Опбреа интродѡчерѡї естѡї рат де индѡстрїѡ ин Ардел се кѡвїне репосатеї дбмне Csáky. соїїеї

лѣ Іоане Іожіка фостѣлѣ прециде гверніале. Ін Савініѣ дѣкъ ѣ фабрікъ де зѣхарѣ, пачіі пентрѣ зѣхарѣ і кѣлѣтѣ Сасіі. Біне ар фі дѣкъ с'ар інтродѣче ші пе аіреа кѣлѣтра лор фііндкъ свѣт вѣні ші де тѣкатѣ.

Манѣфантѣреле де лѣпѣ.

Ін зімеле нѣстрѣ зсѣл пѣзрѣі де лѣпѣ нѣ ѣ аша інтѣсѣ кѣт ера пѣпѣ ла секѣлѣ XVI. Ін тімѣрїле маі нѣве зсѣл лѣпѣ а маі скѣзѣт фііндкъ с'а ітродѣче таре зсѣл тѣтасѣі ші ал Бѣтѣвѣлѣі. Англіа, Франчіа, Белдіѣл, Цѣрманіа, Пѣрсіа ші провінделе цѣрманіче але Австріѣі даѣ пѣзѣра чеа маі фіпѣ; тапѣтеле челе маі вѣне свѣт челе де Паріс ші Белдіѣ; шалѣрїле челе маі репѣміте віпѣ діу Тѣрчіа.

Ін Іспаніа свѣт ѡрежѣте манѣфантѣрї де лѣпѣ де вѣпѣтате спечіале пентрѣ лѣпѣ чеа есчелїнте де Іспаніа, ма нѣ даѣ продѣпте де ажѣпѣ пентрѣ дѣрѣ; тот ачѣста се ноте зіче ші де Портѣгаліа, Італіа, Елѣвѣдіа, Даніа, Сѣвѣдіа, Норѣвѣдіа, Пѣрсіа, Галідіа, Ънѣрїа, Ардѣлѣл, манѣфантѣреле ачестора дѣкъ нѣ копере лїпселе дѣреї, кѣ тѣте кѣ ін дѣрїле ачесте тѣлте персоне ші фак еле інселе тѣрфїле де лѣпѣ челе пѣчесарїе пентрѣ дѣтѣрѣкѣшїпте.

Пентрѣ перфенчіѣнеа манѣфантѣрелор де лѣпѣ с'аѣ ітродѣче фѣрте тѣлте машинѣ де апѣ ші де ванѣре маі алес ін Англіа; челе маі меморавѣрї свѣт челе че торк ші дѣсѣ лѣпѣ ші даѣ хѣіпа гата фѣрѣ сѣ фїѣ вро лїпсѣ ка сѣ лѣкре ші отѣл ла еа. Дѣпѣ Англіа чеа маі інтѣсѣ аплїкѣчїѣне а тѣканїстелор ачестора с'а фѣкѣт ін Австріа ші Пѣрсіа.

Ін Ардѣл Сасїі фак чеа маі тѣлѣ пѣзѣрѣ, лѣпѣ о кѣмпѣрѣ дѣла Ромѣні, фііндкъ Сасїі ої нѣ діпѣ; Ромѣніі пропїетарї де ої пѣн'акѣт трїметѣаѣ лѣпѣ фабрічелор діу Ънѣрїа ші Віена; ін пѣдїне локѣрї фак ші пѣзѣрѣ пентрѣ комѣрчіѣ. Ворѣ дѣвеа сѣ інтрѣдѣкѣ ші пѣзѣрарїі ардѣленї машинеле де торѣ ші де дѣсѣтѣ.

Манѣфантѣре де тѣтасѣ.

Фабрікѣчїѣнеа тѣтасѣі ла інченѣт фѣ адѣсѣ діу Асіа ін Гречіа, апої пѣла жѣметатеа секѣлѣлѣ XII фѣ ітродѣсѣ ін Сїчіліа, ші де аколо ін тѣтѣ Італіа чѣеалѣтѣ. Італіа да фабрікате де тѣтасѣ ла тѣтѣ Ъвропа пѣпѣ кѣнд с'аѣ редїкат фабрічеле фѣрѣченѣтї, каре ле-аѣ дат індѣрѣнтѣ пе челе італїче ші іспанѣ; тѣтѣсерїеле Англіѣі свѣт фѣрте скѣтпѣе, фііндкъ Англіа адѣче де аїреа тѣте матѣрїеле прїме ші пѣлѣпте скѣтпѣ пе лѣкрѣторї.

Фабрічеле де Віена, Берлін, Лїпсіа даѣ манѣфантѣрї каре се пот пѣпе алѣтѣреа кѣ челе фѣрѣченѣтї. Ін Елѣвѣдіа дѣкъ ѣ інфлорїторїѣ ачѣстѣ індѣстрїѣ, маі алес ін Басїлеа ші Цѣтїрїк. Предѣзіте свѣт ші манѣфантѣреле де тѣтасѣ але Тѣрчіѣі діу Константінополе, Тѣсалонїчеа, Адріанополе ші Алепо. Ін фабрічеле Пѣсіѣі се лѣкрѣ тѣтасѣ де Кїна, Пѣрсіа, Італіа. Ін Далмѣдіа, Ънѣрїа, Галїдіа, Даніа, Сѣвѣдіа се афѣл фѣрте пѣдїне фабріче де тѣтасѣ, ші ачесте свѣт ін зѣрїле капїталї.

Фабріче де фѣрѣ ші де оѣелѣ.

Алѣнд Ъвропа фѣрѣ тѣлѣ, с'аѣ імѣлдіт ші фабрічеле де фѣрѣ ші де оѣелѣ. Маі тѣлте дѣкѣт аїреа свѣт ін Англіа, Цѣрманіа, Франчіа, Сѣвѣдіа, Норѣвѣдіа, апої ін Белдіѣ, Іспаніа, Ънѣрїа, Ардѣл, Італіа, Пѣрсіа; Оландѣ, Елѣвѣдіа, Тѣрчіа се дістїнѣ пѣзмаі кѣ знеле рѣмѣрї спечіалї де індѣстрїѣ де фѣрѣ ші оѣелѣ. — Челе маі марї верѣсѣторїї де фѣрѣ (fusoria, fonderie de ferro) ін тѣтѣ Ъвропа свѣт челе діу Скодіа. Аїчї се вѣрѣсѣ лѣкрѣрї де фѣрѣ де тѣтѣ манїера, інченѣнд дѣла челе маі мерѣпте пѣпѣ ла челе маі марї, кѣт свѣт тѣзѣрїле. — Манѣфантѣреле де оѣел челе маі варїате ші лѣкрѣте кѣ чеа маі таре тѣѣстрїѣ свѣт челе діу Сїлѣзіа пѣрсіанѣ; челе де Брандѣвѣрѣ, Берлін, де Боемїа, Стїрїа, Франчіа. Пѣрсіа стаѣ індѣрѣнтѣл ачестора. — Машїнеле де ванѣре менїте пентрѣ зсѣрїле челе маі дїверсѣ, ші де тѣтѣ фѣрѣта де пѣтере се фабрікъ маі алес ін Енглїтѣра, Белдіѣ, Франчіа, Баварїа.

Дїу фїрѣл де фѣрѣ ші де оѣел се фаче о тѣлдіне стѣрѣордїнарїѣ де аче де кѣсѣт ші тѣтѣ манїера; негодїл кѣ ачеле дѣ сѣтѣ фѣрте інсѣмпнате зпѣр дѣрї, спечїаршїпте Англіѣі ші Франчіѣі. Мѣрфїле ачесте се вїнд кѣ зѣ прѣціѣ де тот тїк, пентрѣкѣ фѣкѣтѣл лор ѣ таре кѣ спорїѣ де кѣнд с'а ітродѣче імѣнѣрїдїреа лѣкрѣлѣ; зп акѣ трѣче прїп вро 10 тѣнї де лѣкрѣторї пѣпѣ ажѣпѣ ін тѣпѣ негѣдѣторїѣлѣі. ѣ сѣнѣс ла 18 оперѣчїзнї дїверсѣ; 10 оменї фѣа інтр'о зі 48,000 де аче, зѣлѣ кѣтѣ 4800, алтїмїтѣреа ашї ар фаче зп фѣзр сїпѣкрѣ кѣтѣ 20 пе зі. Се нѣте імѣнѣрї лѣкрѣл ачестор аче дѣкъ ші маі таре ка се трѣкѣ прїп 60 де тѣнї, кѣт зіче-Рѣѣ, пѣпѣ ажѣпѣ ла негѣдѣторї, агѣнчї ар продѣче пѣзма зѣлѣ 15,000.

Ін дѣперѣ зсѣл фѣрѣлѣі ѣ маі таре ін Англіа дѣкѣт ін орї каре алѣ дѣрѣ а Ъвропѣі, фііндкъ Енглѣзіі лаѣ адѣперѣт ла тѣлте лѣкрѣрї, ла каре адѣперѣѣ маі пѣпте алге матѣрїі Енглѣзіі ін лок

de пѣтръ ашгернѣ дрѣмѣа кѣ ферѣ: фак скърѣ нѣ тренте де ферѣ, коперѣше де касѣ, павѣменте дѣкѣ шѣ касе интреѣ де ферѣ. Ин тѣмнѣ дѣн зрѣт аѣ адоперат таре ферѣа нѣ афарѣ де Англіа ла фачереа подзрѣлор, лѣнтрѣлор, дѣкѣ нѣ а пѣлор марѣ.

Фаврѣче де глажѣ, оглінзѣ (*iega, cotatori*).

Глажа ера форте рарѣ ин Еуропа пѣлѣ ла 1500. Чѣа маѣ таре парте де глажѣ де еспзрат се фаврѣкѣ азѣ ин Англіа, Сведѣа, Норвеѣа, маѣ пѣлѣ ин Цѣрманѣа, маѣ вѣлѣ ин Боѣмѣа. Ин а. 1803 шѣ 1804, кѣнд ера ачѣстѣ индѣстрѣа ин флорѣа са чѣа маѣ таре ин Боѣмѣа, кѣштѣа Боѣмѣа дѣн комерчѣл крѣсталѣлѣ 12 мѣлѣонѣ де флорѣнѣ не ашѣ. Маѣ тарзѣа а кѣзѣт ачѣстѣ трафѣкѣ, ма фаврѣчѣле Боѣмѣѣ де крѣстѣа вор дѣра тотѣшѣ атѣт пѣнтрѣкѣ Боѣмѣа аре пѣлѣте шѣ есчѣлѣндѣ матѣрѣѣ прѣме пѣнтрѣ ачѣстѣ индѣстрѣа, кѣт шѣ пѣнтрѣкѣ аре лѣкрѣторѣ пѣлѣдѣ прѣченѣторѣ ла денѣса. — Оглінзѣле (Сѣекѣ) чѣле маѣ прѣдѣѣте свѣт чѣле де Испанѣа, Франчѣа (Парѣс), Англіа (Лондра етс.), Рѣсѣа (Пѣтрѣвѣрѣѣ) шѣ де Боѣмѣа. Чѣа маѣ таре парте а фаврѣчѣлор ачѣсторѣа пѣте верѣса оглінзѣ де тѣсѣра чѣа маѣ таре.

Ачѣсте свѣт рѣнзрѣле чѣле маѣ прѣнчѣпарѣ але индѣстрѣѣа маѣнѣфантрѣче, ерѣ сѣстѣмѣле де прѣдѣнчѣлѣне свѣт дѣе прѣнчѣпарѣ шѣ а трѣѣа рѣсѣлѣт дѣн комбѣнѣчѣлѣне амендѣрѣа.

А) Сѣстѣма прѣмѣ се пѣмѣште а тѣе стрѣлор фаврѣкѣторѣ. Индѣстрѣа шѣ де сѣстѣма аста нѣ адоперѣ маѣнѣле, нѣчѣ импѣрѣдрѣа лѣкрѣлѣ кѣт ам вѣзѣт кѣ фак Енглезѣѣ, ачѣле лѣкрѣ кѣ капѣталѣ нѣчѣ шѣ лѣсѣ лѣкрѣторѣлор тот кѣштѣѣл шѣ тѣтѣ пѣрѣдѣеа; сѣстѣма аста прѣкѣштѣнѣште пѣлѣ кѣт ин Цѣрманѣа.

Б) Сѣстѣма фаврѣчѣлор марѣ, карѣ черѣ капѣталѣ марѣ, адоперѣ маѣнѣле шѣ импѣрѣдрѣа лѣкрѣкѣ, ма лѣкрѣторѣлор лѣсѣ пѣма мерчѣдеа сѣнѣгѣрѣ, кѣштѣѣл шѣ пѣрѣдѣеа о кончѣнтрѣ тѣтѣ ин перѣсона интрѣнпрѣнзѣторѣлор. Ачѣстѣ сѣстѣмѣ е прѣкѣштѣнѣторѣ ин Англіа шѣ дѣвѣне о пѣчѣсѣтѣ пѣнтрѣ тѣтѣ пѣчѣнѣле, карѣ аѣ де а се лѣпта кѣ фаврѣчѣле чѣле марѣ енглезѣштѣ, фѣндѣкѣ кѣ маѣнѣле шѣ кѣ дѣвѣсѣлѣне лѣкрѣлѣ се крѣдѣ тѣмпѣ пѣлѣтѣ, шѣ остѣнѣлѣ, дѣкѣ шѣ спѣсе тѣлѣте, шѣ адеѣе орѣ се доѣнѣдѣск прѣдѣнѣте маѣ вѣне.

С) Сѣстѣма коопѣратѣвѣ. Ынде допнѣште сѣстѣма аста, аколо лѣкрѣторѣ-шѣ пѣн ла олаѣтѣ капѣталѣле перѣсоналѣ шѣ вѣнѣштѣ, шѣ алегѣ о дѣрѣнчѣлѣне шѣ лѣкрѣ свѣт маѣнѣдѣчѣреа ачѣстѣа,

кѣштѣѣлѣле шѣ пѣрѣдѣрѣле се импартѣ интрѣ лѣкрѣторѣ ин прѣнорчѣлѣнеа капѣталѣлор, аша кѣт фѣкѣрѣвѣа-ѣ вѣне зѣлѣ кѣтѣ де кѣштѣѣлѣ сѣѣ де пѣрѣдѣеа дѣлѣ импѣрежѣрѣрѣ. Ин сѣстѣма аста лѣкрѣторѣ нѣ свѣт пѣма мерчѣепарѣ ка ин чѣа маѣ дѣнѣнѣте, ма свѣт интрѣнпрѣнзѣторѣ, шѣ аз шѣ инсѣмѣнѣтѣ афарѣ де флорѣсѣ; сѣстѣма аста знѣнѣте ин сѣне флорѣсѣле амендѣрѣрѣ чѣлорлѣлѣте сѣстѣмѣ, се лѣдѣште дѣн зѣ ин зѣ тот маѣ таре маѣ ачѣс ин Франчѣа шѣ ин Белѣѣѣ.

Комерчѣлѣ.

Вѣзѣрѣм кѣ Еуропенѣа интрѣк не тѣте поперѣле пѣмѣштѣлѣ кѣ индѣстрѣа маѣнѣфантрѣче, аша ѣ интрѣк нѣ кѣ комерчѣлѣ. Еуропенѣа фак комерчѣлѣ интрѣ сѣне, шѣ кѣ чѣлеалѣте попѣре але глобѣлѣ пѣмѣштѣск. Се дескрѣѣм дар не свѣрт шѣ старѣа комерчѣлѣлѣ, фѣндѣкѣ отѣл нѣ е, пѣчѣ нѣ ѣ се кѣвѣне се фѣлѣ пѣма егѣѣст, пѣчѣнѣлѣст, пѣнтрѣѣт, ма шѣ коѣмпѣлѣнт; пѣчѣнѣлѣст лѣ фаче пѣштѣ-са не тот отѣл. пѣнтрѣѣт пѣнтрѣа лѣверѣ, комерчѣлѣ коѣмпѣлѣнт, егѣѣст се фаче фѣлѣкарѣ де сѣне инсѣнѣ.

Комерчѣлѣ се пѣртѣ не зѣкат шѣ не таре. Арѣте пѣштѣкѣ сѣа пѣрѣфѣнчѣлѣнат таре де кѣнд сѣа дескопѣрѣт Ыѣсѣла, шѣ де кѣнд се аплѣкѣ авѣрѣла ла пѣѣ; пѣлѣ свѣрѣ маѣ таре де кѣнд сѣа инсѣнѣт вѣпѣрѣеа кѣ пѣнзѣле, ашѣт нѣ е нѣчѣ о парте де пѣмѣштѣ карѣ се нѣ фѣлѣ вѣсѣтѣтѣ де Еуропенѣа о пѣнтрѣ черчѣтѣрѣ пѣнтрѣнѣфѣче, о пѣнтрѣ кѣштѣѣлѣ пѣмѣлѣчѣт. Аша Еуропенѣа адѣк тот фѣлѣлѣа де лѣкрѣрѣ дѣн чѣлеалѣте пѣрѣдѣ але лѣштѣ, шѣ-шѣ ин-авѣдѣск пѣнтрѣа лѣрѣ, ле дѣк чѣле де прѣсѣс, апропѣ не чѣлеалѣте попѣре шѣ ле фак де се кѣнѣоск. Афарѣ де ачѣсте Еуропенѣа аѣ афлат шѣ мѣлѣчѣрѣеа де а свѣнѣне не ачѣле попѣре.

Ин зѣлѣле пѣстрѣ Енглѣтерѣа есѣрчѣтѣ комерчѣлѣ чѣл маѣ инѣнѣсѣ шѣ чѣл маѣ инсѣмѣнат атѣт ин Еуропа, кѣт шѣ афарѣ. Инѣнѣте де Енглезѣа фѣрѣ Оланзѣѣ, маѣ пѣнѣнѣте Испанѣа шѣ Пѣртѣгѣалѣѣ, шѣ инѣнѣтеа тѣтѣспѣрѣ Вѣнѣдѣанѣѣ, карѣ дѣнѣзѣрѣ комерчѣлѣ чѣл таре дѣн лѣте. Крѣстофор Колѣмѣлѣ дескопѣрѣ лѣтеа пѣлѣ ин 1492, шѣ Васко дѣ Гама ин 1497 инсѣмѣнѣ о кѣле пѣлѣ кѣтрѣ India де рѣсѣрѣтѣ. Ачѣст евенѣмент пѣштѣ дѣрѣнчѣлѣнеа комерчѣлѣлѣ Еуропенѣа чѣлѣ естрѣнѣѣ; пѣсѣсѣлѣнеа дѣографѣкѣ а зѣнѣрѣ дѣрѣ дѣтерѣмѣнѣлѣ импѣртѣнѣа лѣр чѣа комерчѣлѣле, шѣ дѣмпѣрѣнѣлѣ кѣ ачѣстѣа таре парте дѣкѣ шѣ пѣтѣрѣеа лѣр пѣлѣтѣкѣ. Ин зрѣма ачѣстѣѣ, скѣмѣвѣрѣ дѣрѣле ашѣсѣне але Еуропенѣа ашѣкарѣ а фѣлѣсѣлѣлѣ комерчѣлѣлѣ естрѣеѣ

ронеи в локва церилор дела тара медитеранеъ. Какъ че инсепнтате аре, кжд се дескопере о кале позъ не таре, сѣх кжд се траце вн дрѣм де ферѣ не зидева; знеле ка ачесте сѣнт неште евенеминте тарѣ, каре скитѣвъ релѣчѣнїле де маї пайнте, шї фак позе, иналдѣ шї рѣнезѣ негѣдѣторѣ шї дерѣ интредѣ!

Дела дескоперїеа Амерїчеї, кжд се инченѣ комерчїа чела таре тарїтїмѣ ал Европеї, нечїодатѣ нѣа фост маї таре шѣрїїнїт комерчїа естеро декѣт дела 1803 пѣнѣ ла 1813 прин сїстема контїентале; кѣ ачѣста а врѣт Наполеон сѣ опрескѣ не Европеї дела комерчїѣ кѣ колонїїле, се комватѣ монополїа Англїлор, шї се инїмезе индѣстриа пѣчївнїлор европене.

Комерчїа Европенїлор не таре.

Интре кѣлїле комерчїаї тарїтїм европѣнѣ чеа маї таре ѣ чеа дїн тарае валтїкѣ. In тїмп де паче есѣ шї интрѣ прин Сѣнд тот анѣла маї тѣлт де 10,000 де пѣї; алте 700 трек прин мїкѣла Белт, шї ка ла 900 прин кананѣа Шлесвїг-Холштаїн. Принд парте ла ачест комерчїѣ маї тоте пѣчївнїле тарїтїме европене, маї алес: Англїї, Рѣшїї, Сведїї, Оланзїї, Прѣсїанїї шї четѣдїле анзеатїче; джкѣ шї Фрѣнчїї, Испанїї, Португалїї иѣѣ парте нѣ демѣлтѣ ла комерчїа Балтїчеї.

Дѣнѣ чела дїн Балтїкѣ чела маї таре комерчїѣ тарїтїм европѣнѣ се фаче in Медїтеранеъ, адекѣ интре лїманѣрїле испане, фрѣнчештїї, италїане, шалѣрїле де т. нѣнте але Афрїчеї, Арчїпелагѣ шї Тѣрчїа. Ла ачестѣ комерчїѣ аѣ парте инанїте де тодї Фрѣнчїї, Англїї, Австрїа, Стателе Италїеї, инѣлеле Іонїче, апої Сведїа шї Данїмарѣа. Комерчїа левантїк се есерчїтѣ де Австрїа шї Рѣсїа джкѣ шї не вскат, шї не Дѣнѣре; иѣѣ парте дїн ачест комерчїѣ шї знеле дерѣ дїн Цѣрманїа, шї Елвевїа.

Де преа тарае импортандѣ ѣ апої комерчїа Рѣсїеї кѣ Тѣрчїа не тарае Нѣгрѣ. In тїмпнїї тревѣдї ачест комерчїѣ ера инкїсѣ тѣтѣрорѣ пѣчївнїлор тарїтїме, нѣта австрїачїлор шї рѣшїлор се дедѣ воїѣ лїверѣ in пѣтереа траптанелорѣ а паега не тарае Нѣгрѣ, ма нѣта кѣ васеле лор. In траптанѣла де паче дїн 25. Івнїї 1802 интре Франчїа шї Пѣртѣ се дедѣ шї Фрѣнчїлор пѣегѣчїне лїверѣ не тарае Нѣгрѣ. Пѣдїн дѣнѣчѣеа Тѣрчїа кончесе ачест дрепт шї Англїлор, шї пела капетѣла анѣлѣї 1802 Рѣсїа се инвої ка оланзїї, испанїї шї неаполїтанїї се потѣ черчѣта портѣрїле рѣсептї дїн тарае

Нѣгрѣ. Интрѣ импїлїреа траптанѣлаї де Авїерман Пѣрта а пермесѣ дѣнѣчѣеа ка се потѣ трече прин Дарданеле пѣтїтеле попѣре, шї джкѣ Сарзїї шї Данїї.

In Тѣрчїа комерчїа се есерчїтѣ маї тѣлт де пѣчївнїле стрѣїне декѣт де сѣвдїдїї отоманї, то-тѣшї ачест комерчїѣ ѣ фолосїторїѣ Тѣрчїеї нентрѣ продѣптеле челе тѣлте каре ле дѣ ачѣстѣ цѣрѣ.

(Ва зрѣта дн а. вїторѣ.)

Din Ревїсїтѣрѣлѣ пѣкателорѣ фемеїеуї дѣнѣ Лордѣ Mackintosh.

Преѣвѣт таре. Нѣ нѣтаї кѣдїва дїнтре фїлософїї векїлорѣ елїнї, чї шї маї тѣлдї вѣрѣадїї дїн чеї маї джделендїї аї векѣрїлорѣ нѣстрѣ дшї фрѣнтѣтарѣ мїнѣа дн тогѣ кїпѣлѣ, нентрѣка сѣ афле знѣ мїжнокѣ де дшпѣкаре а патѣреї фемеїентїї кѣ чеа вѣрѣѣтѣскѣ, де каре есте осевїтѣ атѣтѣ де тѣлтѣ, джкѣтѣ атѣтѣ знїї елїнї, кѣтѣ шї кѣдїва дїн францозї аѣ венїтѣ ла іеа, кѣ фемеїа нѣ ѣ омѣ, чї о алѣ фѣнтѣрѣ констѣторѣ дїн алте еле-мїнѣте, джкѣтѣ преѣкѣмѣ се шїте, ла фемеї преѣкѣмпнѣште тогѣдеаѣна сїмѣлѣ шї сїмѣдїшѣнтѣлѣ, іарѣ ла вѣрѣатѣ маї тѣлтѣ жѣдеката. Дн челе дїн зрѣтѣ се днвоїрѣ маї тодї, кѣ прин о врешїтере тѣлтѣ маї вѣнѣ декѣтѣ лї сѣа датѣ пѣнѣ акѣтѣ ла челе маї пѣлте фемеї дїн лѣме сѣр маї пѣтеа дндрепта шї анлана сѣпѣрѣтѣореа дїферендѣ че домнѣште днтрѣ патѣра фемеїлорѣ шї а вѣрѣадїлорѣ. Днїї медїчїї днсѣ кредѣ, кѣ ачѣста нѣ се ва пѣтеа фаче нїчїодатѣ, дїн назѣсѣ кѣ пѣлѣсїтѣореа патѣрѣ дндатѣ ла фачереа омѣлѣ шї а фемеїї а воїтѣ апѣеа, ка днтрѣ ачесте дѣѣ фѣнтѣрї сѣ домнѣскѣ о вечнїкѣ онѣсѣдїне, каре сѣ се асѣмене преа вїне кѣ чеаа че нѣмїнѣ дої полї дн шїтїїнде десїре електрїчїтате. Фїе дїн лїпса врешїтерїї морале шї днделесѣале, пѣрчѣдѣ тѣкар шї деадрептѣлѣ дїн патѣрѣ, десѣлѣ атѣта, кѣ неїнделе-цѣреа, незнїреа шї нежтпѣкареа че домнѣште днтрѣ партеа вѣрѣѣтѣскѣ шї фемеїеїскѣ маї дн тогѣ лѣтеа, кѣ кѣте нѣдїне есчепнївнї шѣлѣгїѣсе, есте фѣрте днтрїсѣтѣоре, дегрѣдѣторѣ де оменїте кїарѣ шї дн фаѣа фѣрѣлорѣ шї сѣрпѣторѣ де ферїчїреа фамїлїлорѣ, попѣрѣлорѣ, нацїївнїлорѣ, статѣрїлорѣ.

Сѣа зїсѣ маї де тѣлгеорїї де кѣтрѣ днделендїї пѣтѣнтѣлѣї, кѣ кѣпоштїїнда де сїне есте челѣ маї сїгѣрѣ мїжнокѣ де ашї дндрепта шї ко-реѣе, інїта, кѣѣтѣлѣ, сїмѣдїжнтѣлѣ, датїпеле,

пъравзіе. Треѡе съ търговіескъ орї чїне, къ фетеіе се взноскъ не сїнеш фърте пѡдїнѡ шї фърте рѡѡ. Еле сїре ачестѡ скопѡ аѡ окасїе не тѡлтѡ маї пѡдїнѡ декѡтѡ върѡдїї, карїї дї нїж-локѡлѡ валѡрілорѡ лѡтїї се фрекъ шї се стрѡжескъ кѡ тогѡлѡ алтѡ мїнѡреа. Деѡї лорѡлѡ Macintosh лѡѡ асѡпрїшї песїса остенѡлѡ де а стѡдіе не фетеї шї а пѡтрѡнде ла кѡпопїнѡа тѡтѡрор слѡѡї-чѡлорѡ не каре ле аѡ дїнседе дї стареа де о крештере а лорѡ сѡѡ пѡлѡ, сѡѡ фърте стрїкатѡ, скѡлїетѡ, дїтортокатѡ, каре ле дїневзненїте дї локѡ де а ле дїделенїї. Ачѡлѡ кѡноскѡторѡ де фетеї зїче дї картеа са дїтре алте маї тѡлте зр-тѡтореде: Вої Фетеїелорѡ афарѡ dın касѡ сѡптедї кадърѡ, дї одѡїе вѡстрѡ клопоте (кѡчї гѡра пѡ вѡ маї таче), дї взкѡтїре тѡжде сѡл-ватїче (сѡгїреторе рѡѡ), кѡндѡ вѡгѡмѡдї не отѡ вѡ фаченї сѡїнте, кѡндѡ вѡѡ вѡгѡмѡтѡ алїї, сѡптедї Фѡрїї, дї економїа вѡсгрѡ сѡптедї пѡмаї неште комедїанте (пѡмаї кѡтѡ вѡ лѡѡдїї къ сѡптедї економе), шї — дї патѡлѡ вѡстрѡ, аколо сѡптедї економе. . . .

Фетеїе аѡ тѡндїа кѡлорѡ, тѡшкѡ ка кѡнїї, сѡпт шї економе ка алїнеде, дїсѡ пѡ ле лїпсенте пїчї акѡлѡ ачестора. (Ва зрѡа.)

Б А Р К А.

Пѡшеште лїн о варкѡ не зндѡ адорпїтѡ!
Респектѡзѡ-ал патѡреї рѡпѡос трекѡтор;
Іпїта тѡеа де сгѡмот кѡ тогѡлѡ обѡсїтѡ,
Ка ла зп скѡпѡ товарїшї сѡпкредѡ лѡлѡ тѡѡ свор.

Нѡртѡмѡ ѡ сѡс, дї лѡтѡрїї, ор зндѡ вреї шїдї
плаче,

Зндѡ те ѡпїїце вѡдїтѡл, сѡѡ зндѡ тѡ дорештї;
Тѡте ѡтї сѡпт дѡпѡтрївѡ, дакъ тѡ дѡчї дї паче,
Дакъ кѡ тѡлѡѡтїре вѡдерѡѡтї рѡтѡчештї.

Вої кѡлѡптедї, о зндѡ, кѡ кѡтѡ вѡкѡрїе,
Де че сѡїршїт нѡрпїтѡ, кѡ че кѡѡет кѡрат,
Барка тѡеа тог дѡѡѡа нѡа вѡстрѡ ѡтїпѡрѡдїе,
Ка ѡтрѡале еї кѡпрїнѡсрї жѡкѡнд сѡа прѡѡѡлат.

Дїпїдїдї не гѡлѡхарїї а кѡрор дїдрѡспѡлѡ,
Кѡ трѡпѡрї сѡпѡерате, кѡ шордї вѡ отрѡѡеск,
Че дїтоктѡеск комплѡтѡрїї, шї фѡрѡ де сѡїїалѡ,
Анрѡне де перзаре, зчїдерї кїпзѡесѡ.

Дїсѡ мелѡнколїа, аторѡл шї пѡлѡчереа,
Пїїпїдїде весел ка не аї вѡстрї фїї;
Еѡ вѡ кѡпѡск тѡрїреа, еѡ вѡ слѡѡеск пѡтереа,
Кѡндѡ алерг пѡале вѡстрѡ тѡлѡт змѡде кѡпїї.

Dın рѡтѡчїгѡтї варкѡ, че-о лѡс ла дїтѡшїларѡ,
Окїї тѡї кѡтре черѡрї зїмїтѡ дї зїдїптез;
Сѡпїзлѡ лор дїсѡѡлѡ сѡїалѡ шї тїраре;
Еѡ тѡ рѡг дї тѡчере, вѡре лѡкрїтї шї тѡ ѡкредѡ.

Черѡл о сѡ не-ажѡте, зїчеа а тѡеа ізѡїтѡ,
Ел пѡлѡ акѡт таче! Сѡ пѡ фї аскѡлатат?
Шї пѡте фрѡтѡсѡедеа а о ведеа тѡхпїтѡ,
Адѡкѡндѡтї дрепт жѡртѡѡ сѡсїпїн пѡдїлчетат?

Дакъ дїтрѡастѡ чѡсѡсрї де вїе десѡѡтарѡ,
Сѡрѡ аѡла лѡнѡгѡ мїне. . . мїнѡт дѡпнезеїт
Вїеѡдѡ не стѡ ѡ зїле, шї еѡ кѡ ѡпредїнѡдарѡ,
Кѡтѡ ѡтї рѡтѡне-ашѡ dao, ѡтї ашѡ зїче: Ам трѡїт.

Мѡрѡдїї, мѡрѡдїї зшѡрѡ варкѡ, дї дренѡтѡ челеї стѡле,
Кѡреїа ѡтї ам дат пѡте. . . зп пѡте че слѡѡеск,
Нѡше чеѡ дїфѡкарѡеа дїкїпїрїеї тѡле,
Пе стрѡлѡзчїтѡтї фрѡпте, дїлѡ вѡз шї дїлѡ чїгѡесѡ.

Аколо те опреште, аколо прївѡегѡзѡ,
Кѡтѡ рѡза еї асѡпрїдїї пѡасѡпрїѡтї ка зїмїѡ;
Кѡндѡ ва перї кѡ пѡптеа, атѡлї тѡ депѡртѡзѡ,
Шї іар кѡ пѡптеа вїно ла дїнсеа а прївї.

Пѡлѡлѡ кѡндѡ фѡрїчїреа, атѡгѡ ашѡпѡтѡтѡ,
Дїтї вѡ рѡсїлѡтї вѡкѡрїї трѡкѡте кѡ аѡар;
Дакъ шѡастѡ пѡдежде, ка алтѡле ѡпшѡлатѡ,
Нѡ трѡче ка пѡдеждеѡ, шї пѡ фї дїлѡ задѡр!
(Г. Алѡссѡдрѡескѡлѡ.)